

Mladi za napredek Maribora 2014
31. srečanje

TURISTIČNI DEŽNIKI

TURIZEM

Inovacijski predlog

0ēq | kSOVRCZSUÜÒÙÈÖÖP CFCZÖP S¥ ÒS
T ^} q | kÓUÜZÖÁÙÒP ÒÖCE P SÁÓÜÖP Q
¥[| kÓÖÖQ P CFCZÖÁ ÖÛÓÜÜ

2014, Maribor

Mladi za napredek Maribora 2014
31. srečanje

TURISTIČNI DEŽNIKI

TURIZEM

Inovacijski predlog

PROSTOR ZA NALEPKO

2014, Maribor

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	6
1.1 Cilji	6
1.2 Hipoteze	6
2 TEORETIČNA IZHODIŠČA	7
2.1 Turizem v svetu	7
2.2 Turisti v Sloveniji	7
2.3 Še nekaj malega o vremenu	9
2.4 Mariborske znamenitosti	10
2.4.1 Lent	10
2.4.2 Stara trta	11
2.4.3 Mestno obzidje in obrambni stolpi	11
2.4.5 Mariborski grad	12
2.4.6 Cerkve v Mariboru	13
2.4.7 Pohorje	13
2.4.8 Aktualni dogodki	13
3 METODOLOGIJA DELA	15
4 PRAKTIČNI DEL	16
4.1 Kljuka ročaja	16
4.2 Dolgi del ročaja	17
4.3 Prevleka	17
4.4 Zavesice	18
4.4.1 Slovenščina	18
4.4.2 Angleščina	19
4.4.3 Nemščina	19
4.4.4 Francoščina	19

4.5 Dodatki	20
4.6 Prednosti turističnih dežnikov	20
4.7 Izposoja turističnih dežnikov	21
5 UGOTOVITVE IN RAZPRAVA	22
6 ZAKLJUČEK.....	26
7 PRILOGE	27
7.1 Anketa.....	27
8 VIRI.....	28

KAZALO SLIK

Slika 1: Prihodi mednarodnih turistov (SPIRIT, 2013).....	7
Slika 2: Graf statističnega urada Republike Slovenije o prenočitvah v letu 2012 (SPIRIT, 2013).....	9
Slika 3: Dežnik.....	10
Slika 4: Kljuka ročaja.....	16
Slika 5: Primer Mariborskega slogana (Originalna fotografija: Jakobčič, 2004)	17
Slika 6: Primer položaja Mariborskega logotipa.....	18
Slika 7: Zavesice na dežniku.....	20
Slika 8: Dežnik s slušalkami.....	21
Slika 9: Omarica z motivom spomenika NOB.....	21

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Kateri pridevnik po Vašem mnenju najbolje opisuje Maribor?.....	22
Graf 2: Kako to, da ste se odločili obiskati prav Maribor?	22
Graf 3: Ali imate namen priti še kdaj?	23
Graf 4: Ali ste seznanjeni z znamenitostmi, ki si jih lahko ogledate?	24
Graf 5: Se boste udeležili vodenih ogledov ali si boste znamenitosti ogledali kar sami?.....	24
Graf 6: Ali bi Vam bilo všeč, če bi si lahko v centru mesta izposojali dežnike z natisnjenimi opisi turističnih znamenitosti in načrtom Maribora?.....	25

POVZETEK

Čeprav je bil Maribor evropska prestolnica kulture, se na področju turizma ni veliko spremenilo. Turisti prihajajo in odhajajo, staro središče pa predvsem ob večerih še zmeraj spominja na mesto duhov. Kljub temu a Maribor veliko turističnega potenciala, ki ga je treba izkoristiti – eden izmed načinov pritegovanja turistov bi lahko bila tudi izposoja 'turističnih' dežnikov. Namen najinega inovacijskega predloga je v mestu postaviti posebna stojala, na katerih bodo viseli dežniki. Ti bodo na voljo za brezplačno izposojno in zelo uporabni v deževnem vremenu, poleg tega pa bodo turiste seznanjali z zgodovino in kulturo mesta Maribor ter z ostalimi lepotami Slovenije. 'Turistični' dežniki bodo poslikani z motivi mestnih oziroma slovenskih znamenitosti in njihovimi opisi v različnih jezikih, postopek izposoje pa bo podoben izposoji vozičkov v veleblagovnicah – na kovanec. Ko bo oseba dežnik vrnila, bo dobila nazaj tudi kavcijo, ob nevrnjenem dežniku pa bo kavcija služila za izdelavo novega.

ZAHVALA

Najprej se še posebno zahvaljujema mentorju, ki ni takoj zavrnil najinih zamisli, ampak naju je med nastajanjem tega inovacijskega predloga podpiral in spodbujal. Prav tako sva hvaležni anketirancem, ki so nama pomagali s svojimi mnenji in prispevali k nastanku tega predloga.

1 UVOD

Maribor je majhno mesto, a je zanj vseeno koristno, da privabi veliko turistov. Prvi korak k cilju je oglaševanje, poleg tega pa morajo biti znamenitosti ustrezno označene in dovolj vabljive, da si jih ljudje želijo videti. Namestitev mora biti ugodna in udobna, hrana dovolj okusna in raznolika, domačini pa odprti in prijazni ter vešči vsaj angleškega jezika. Kljub temu se zdi, da nam leto, ko je bil Maribor Evropska prestolnica kulture, poleg nekaj prenovljenih območij in promocije ni kaj prida pomagala pri privabljanju turistov. Vprašali sva se, kaj bi lahko za turiste še storili, da bi bilo njihovo bivanje pri nas prijetnejše in bolj pestro, ter prišli na idejo o turističnih dežnikih.

1.1 Cilji

Namen najinega inovacijskega predloga je analizirati mariborske turistične znamenitosti in dejavnosti ter ugotoviti, kateri turisti Maribor največkrat obiščejo – domači ali tuji. Z novimi idejami želiva pripomoči k razvoju turizma v Mariboru in obiskovalcem mesta olajšati dolgotrajno hojo v deževnih ali preveč sončnih, vročih dneh.

1.2 Hipoteze

HIPOTEZA 1: Maribor sam ni dovolj vabljiv za turiste - treba ga je oglaševati.

HIPOTEZA 2: Turisti ne vedo, katere znamenitosti naj obiščejo ter katerih prireditev se lahko udeležijo.

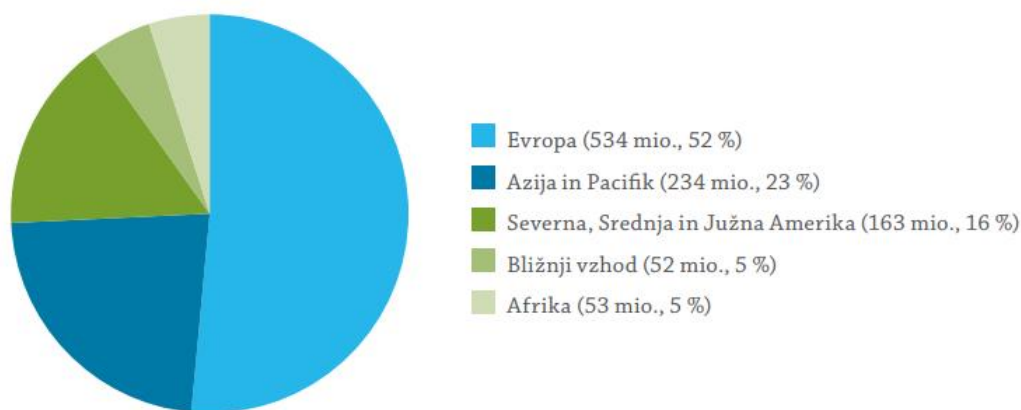
HIPOTEZA 3: S prijaznostjo in inovativnimi idejami lahko učinkoviteje pritegnemo turiste.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1 Turizem v svetu

Turizem je zelo razširjena dejavnost, ki je ključna za razvoj posamezne države. Svetovna turistična organizacija UNWTO je tako leta 2013 ponovno objavila zanimivosti o turizmu v svetu. Ta je na primer v letu 2012 ustvaril 9% svetovnega BDP-ja in ponudil eno izmed vsakih enajstih delovnih mest. Za prihodnost napovedujejo 3.3% rast na leto, tako pa naj bi se povečevalo vsaj do leta 2030. (UNWTO, 2013).

Prihodi mednarodnih turistov, svet (mio., delež 2012/2011)

Vir: UNWTO

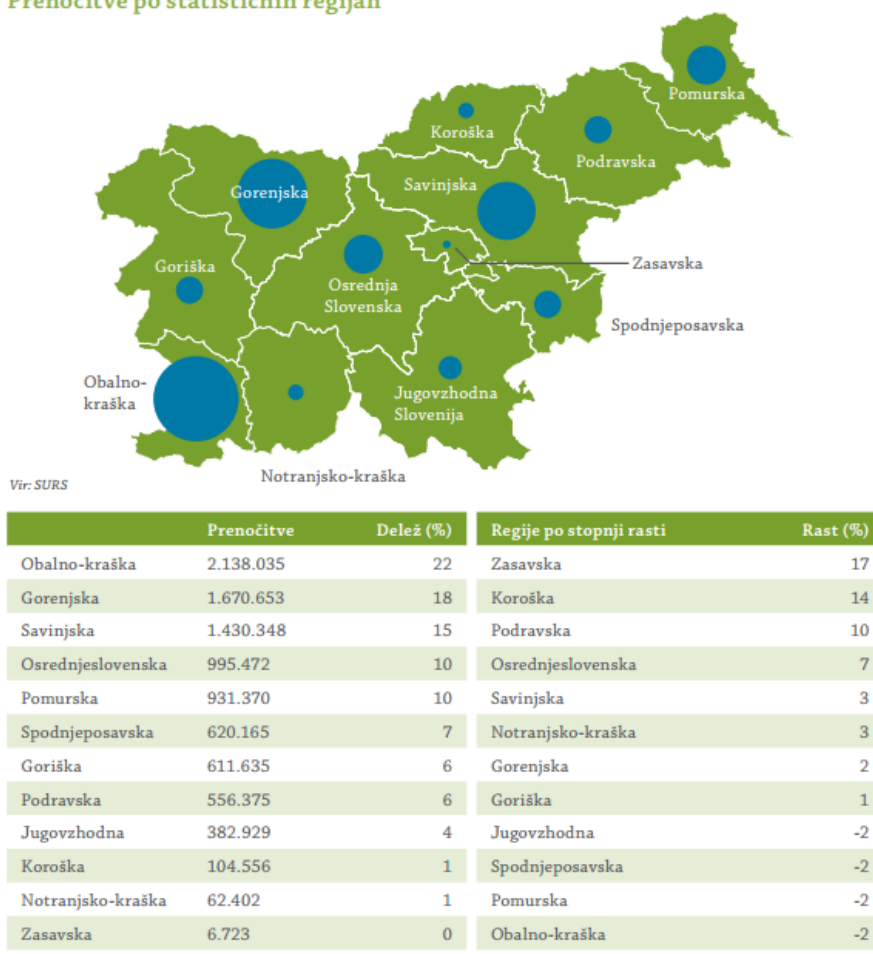
Slika 1: Prihodi mednarodnih turistov (SPIRIT, 2013)

2.2 Turisti v Sloveniji

V aprilu objavljeno končno poročilo o turizmu v letu 2012 kaže, da je bilo število prenočitev tujih turistov takrat rekordno ter za 2% višje kot v letu 2011. Medtem ko je bila za turiste najbolj popularna destinacija za nočitve gorski svet, kjer je bilo zabeleženih 27% tujih nočitev, so se domači najpogosteje sproščali v zdraviliških občinah, kjer je bilo zabeleženih 47% vseh prenočitev domačih turistov. V Sloveniji narašča predvsem število tujih turistov iz Ruske federacije, ki se je od leta 2011 povečalo za kar 36%, Nizozemske za 26%, Nemčije za 7%, Avstrije za 3% in Hrvaške za 2%. Slovenija je priljubljena tudi kot destinacija čezmorskih dežel, Kanade, Japonske, Kitajske, Združenih držav ter ostalih držav azijskih držav, ki so v letu 2012 ustvarile 6% vseh prenočitev tujih turistov pri nas. Tuji turisti so se največ zadrževali v občinah Piran, Ljubljana, Bled, Brežice, Kranjska Gora, Rogaška Slatina,

Maribor, Moravske Toplice in Bohinj, kjer so ustvarili več kot dve tretjini vseh prenočitev. (Černič, 2013a). Na vrhuncu poletne turistične sezone, avgusta 2013, so v Sloveniji obeležili za 5% več prihodov in za 2% več prenočitev turistov kot v enakem obdobju leta 2012. Več prenočitev so prav tako ustvarili turisti Belgije, 20% več, Ruske federacije, 8% več, Avstrije, 6 % več, Združenega kraljestva, 6 % več, Nemčije, 4 % več, in Francije, 2% več. Prav tako se je povečalo število nočitev turistov iz čezmorskih držav, Kitajskih kar za 52%. (Černič, 2013b). Zadnji podatki o prenočitvah turistov prav tako kažejo 4% povečanje kot v enakem obdobju let 2013. Medtem ko število turistov Ruske federacije v zimskih mesecih upada, pa število kanadskih in Kitajskih turistov še narašča. Prva končna poročila o turizmu v letu 2013 kažejo, da je bilo v letu 2013 zabeleženih za 4% več prihodov tujih in 2% manj prihodov domačih turistov kot v letu 2012. (Černič, 2014). Dodatne informacije o letnih statističnih podatkih o turističnem prometu v Sloveniji, ki jih pridobiva in objavlja statistični urad RS, lahko preberete v brošurah Slovenski turizem v številkah, katere letna publikacija izhaja od leta 2002 (SPIRIT Slovenija, 2013). Iz grafa statističnega urada Republike Slovenije je razvidno, da so bile največjega števila prenočitev v letu 2012 deležne občine Obalno-kraške, Savinjske in Gorenjske regije.

Prenočitve po statističnih regijah

Slika 2: Graf statističnega urada Republike Slovenije o prenočitvah v letu 2012 (SPIRIT, 2013)

2.3 Še nekaj malega o vremenu...

Preden preidemo na dežnike, je potrebno pogledati tudi količino padavin in temperature v Sloveniji. V maju 2013 objavljeno končno poročilo o podnebnih elementih v Sloveniji leta 2012 pravi, da je povprečna letna temperatura zraka znašala 9,7°C. Povprečno najhladnejši je bil mesec februar, z -3,2°C, najtoplejši pa avgust, s povprečno temperaturo 20,3°C. Čeprav je bila količina padavin v prvih treh mesecih zanemarljivo majhna, je v letu 2012 padlo za skoraj 30% več padavin kot v letu 2011. V Mariboru je leta 2012 padlo manj kot 1.000 mm padavin, kar je manj od slovenskega povprečja (Grm, 2013), a zadnje poročilo ARSO kaže, da so januarja 2014 padavine tudi v Podravski regiji presegle dolgoletno povprečje. Ne glede na to ali je padavin veliko ali ne, se za vlogo dežnikov ni treba bati, saj se lahko ti pretvorijo tudi v senčnike. Slovenija, kot dežela na sončni strani Alp, je namreč zelo sončno obsevana in glede

na naraščajoč trend le tega, bo vplivalo na povečano uporabo senčnikov, ki so v poletnih mesecih še kako dobrodošli. (ARSO, 2014).

Slika 3: Dežnik.

2.4 Mariborske znamenitosti

Med načrtovanjem dežnikov sva se morali seznaniti tudi s pomembnejšimi mariborskimi znamenitostmi in izmed njih izbrati tiste, ki bi se lahko v skrajšani obliki pojavljale na zavesicah dežnikov, v neskrajšani obliki pa kot zvočne datoteke na mp3 predvajalniku v ročaju (več o tem je zapisano v poglavju o praktičnem delu). Odločili sva se za Lent, staro trto, obrambne stolpe, Mariborski grad, Židovsko četrt, pomembnejše cerkve in Pohorje ter vključili tudi glavne aktualne dogodke, ki se v Mariboru odvijajo čez leto. Seveda bi zvočne datoteke lahko predstavile še več znamenitosti, medtem ko je zavesicah prostor omejen.

2.4.1 Lent

Lent je eden najstarejših predelov Maribora. Leži ob Dravi, njegovo ime pa izhaja iz stare nemške besede “*Lander*”, ki pomeni prostor za pristajanje. Včasih je bilo na tem mestu zunaj mariborskega obzidja namreč pomembno pristanišče, s katerim je bil Lent trgovsko središče starega Maribora. V njem je na leto pristalo kar okoli 1100 rečnih splavov in do 800 šajk (šajke so bile majhne trgovske ladje pravokotne oblike). Pristanišče je zaznamovala vodna utrdba z imenom Benetke, ki je nastala v 16. stoletju. Leta 1919 so Lent preimenovali v Pristan.

Z nastankom koroške železnice leta 1863 ter s kasnejšo gradnjo dravskih hidroelektrarn se je rečni promet precej zmanjšal, pristanišče je izgubilo svojo vlogo in začelo počasi propadati.

Obnavljati so ga začeli šele v osemdesetih letih dvajsetega stoletja, prenovljene stare hiše pa mu še danes dajejo čar starinskosti. Lent je zaživel s številnimi gostilnami in kavarnami ter turističnimi prireditvami, kot je festival Lent.

Prav v predelu Lenta se nahajajo nekatere izmed najstarejših ulic Maribora, kot so Ključavničarska ulica (po ključavničarski delavnici, ki je delovala v hiši s hišno številko 3), Dravska ulica (nekoč ostrina in strma ulica, pomembna za promet, od Glavnega trga do mostu na Dravi, njena podoba se je spremenila v letih 1966 in 1967, ko so zaradi gradnje jezusa porušili več hiš), Usnjarska (usnjarstvo vse do gradnje južne železnice 1864 ena izmed vodilnih obrti v Mariboru, včasih najbolj umazana ulica v mestu), ... (Maribor-Pohorje, 2013) Prepoznavnejše stavbe, ki pritegnejo našo pozornost med sprehodom po Lentu, so Minoritska cerkev s samostanom, Žički dvor, Hiša stare trte, ... (Wikipedija, 2011)

2.4.2 Stara trta

Štiristo let stara vinska trta sorte žametovka ali modra kavčina je najstarejša na svetu in rodi še danes. Je zaščiten naravni spomenik in ima korenine v depresiji pod gladino Drave. Ob gradnji jezusa na Dravi jo je pred potopom rešil anonimni prebivalec zgradbe, danes imenovane Hiša stare trte.

2.4.3 Mestno obzidje in obrambni stolpi

Italijanski mojstri so mariborsko obzidje utrdili v 16. stoletju, pred tem pa sta ob Dravi stala dva stolpa (predhodnika Židovskega in Vodnega stolpa). Stolp, ki je prej stal na mestu vodnega stolpa, se je imenoval Smodniški stolp ter je bil prvič omenjen leta 1529. Okrog leta 1555 so namesto okroglih stolpov zgradili dve bastiji (srednjeveški trdnjavi z visokimi stražnimi stolpi) - zahodna se je imenovala Benetke, vzhodna pa Vodni stolp.

Vodni stolp je pozno renesančna peterokotna utrdba, ki stoji tik poleg Drave ob velikem akumulacijskem jezeru hidroelektrarne Zlatoličje. Zgrajena je iz kamna in ima masivne zidove s strelnimi linami. Stolp je bil namenjen varovanju jugovzhodnega dela mestnega obzidja kot obramba pred turškimi vpadi iz smeri Drave, danes pa v njem občasno deluje prva vinoteka slovenskih vin. Vodni stolp je pred potopom rešil mariborski gradbenik, Jože Požauk (1908-1995), saj so pod njegovim vodstvom stolp v zadnjem trenutku dvignili za približno dva metra. Ker je kulturni spomenik tehtal kar 1500 ton, je bilo njegovo dvigovanje zapleten in zamuden proces, ki je trajal kar 7 mesecev (z njegovim dvigovanjem so pričeli leta 1967, končali pa leta 1968). (Wikipedija 1, 2014)

Tudi **sodni stolp** stoji na dravskem nabrežju, zraven današnje tržnice. Gre za srednjeveški obrambni stolp, ki izvira iz začetka 14. stoletja in je nekoč utrjeval jugozahodni del mestnega obzidja. Povsem na novo so ga zgradili leta 1540, njegova stožčasta streha pa je v 17. stoletju pogorela. Zaradi večkratnih prezidav sega renesančna gradnja do vrha oken drugega nadstropja, sledi povišava iz začetka 17. stoletja in nato še dozidava štirih nadstropij iz 19. stoletja. Stolp je ponovno pogorel leta 1937, obnovili pa so ga v petdesetih letih dvajsetega stoletja. Med sodnim stolpom in Benetkami so bila včasih stara mestna vrata. (Wikipedija 2, 2014)

Črni ali Čeligijev stolp je edini še ohranjen stolp izmed petih stolpov mestnega obzidja na severni strani Maribora. Zgrajen je bil med letoma 1460 in 1465, ime pa je dobil po znamenitih mariborskih pivovarjih Tscheligijih. Stolp je kamnit in skoraj kvadratne oblike, danes pa je skrit za novimi bloki. (Maribor-Pohorje, 2014)

2.4.4 Židovska četrt

Židje so se pri nas naselili v drugi polovici trinajstega stoletja, in sicer v Židovsko četrt ali židovski geto. **Židovski stolp** je bil postavljen v drugi polovici 15. stoletja, stoji pa ob sinagogi in Židovskem trgu. Nekoč je v njem prebival mestni stražar ali *stražmojster*, danes pa ima v njem prostore Fotoklub Maribor, ki prireja razne razstave domačih in tujih avtorjev. (Maribor-Pohorje, 2014)

2.4.5 Mariborski grad

Mariborski grad sestavljata dva dela - upravni dvor deželnega kneza, zgrajen med letoma 1478 in 1481 ter grajska bastija in loža, ki sta del severovzhodnega utrdbenega sistema. Leta 1620, ko je grad prešel v roke Khiesslov, se je dvor začel spreminjati v rezidenco z viteško dvorano, dograjena pa je bila tudi loretanska kapela. Zatem, leta 1727, so lastniki gradu postali grofje Bandisi. Grad so opremili z novim stopniščem, nadzidali bastijo in dokončno uredili viteško dvorano. Grad je bil razpolovljen leta 1871, z nastankom Grajske ulice. Leta 1933 ga je odkupila takratna mestna občina, leta 1938 pa se je vanj preselil Pokrajinski muzej. Danes si je v gradu možno ogledati arheološko, etnološko, obrtno, numizmatično in lekarniško zbirko ter zbirko orožja, pečnic, kositrnih vojakov, razglednic, praporov, fotografij, pohištva, likovne umetnosti, ur, svetil, glasbil, okvirov, mode, uniform in liturgičnega tekstila. (Pokrajinski muzej Maribor, 1999)

2.4.6 Cerkve v Mariboru

Mariborska stolna cerkev ali cerkev svetega Janeza Krstnika je bila zgrajena v 12. stoletju, prvotno kot romanska stavba, ki je bila kasneje preurejena v gotskem stilu (to nakazuje dolgi kor iz 14. stoletja in osrednja cerkvena ladja iz 15. stoletja). Zvonik je bil zgrajen konec 18. stoletja v klasicističnem slogu, v višino pa meri 57 metrov (v prejšnji, 76 metrov visoki zvonik iz leta 1623 je namreč udarila strela). Na zvonik se je mogoče povzpeti peš, na vrhu pa si je možno ogledati razstavo Pokrajinskega muzeja z naslovom Čuvajnica na stolpu, ki gledalcem predstavi nekdanje stanovanje požarnega čuvaja, ki je živel na vrhu zvonika, ter njegovo službo. V zvoniku deluje tudi trgovinica s spominki.

Dolgi kor ali prezbiterij iz 14. stoletja je zgrajen v gotskem stilu. Na klopeh iz leta 1771 so s pozlačenimi reliefi Jožefa Holzingerja upodobljeni prizori iz življenja Janeza Krstnika, ki mu je cerkev posvečena. Prav tako se v cerkvi nahaja kip blaženega škofa Antona Martina Slomška, ki ga je leta 1878 izdelal kipar Franc Zajc.

Poleg stolnice si je v Mariboru možno ogledati še frančiškansko cerkev s samostanom, ki se nahaja v centru mesta in ima značilno rdečkasto fasado, ter sinagogo v Židovski četrti, Alojzijevo cerkev in Minoritsko cerkev s samostanom. (Maribor-Pohorje, 2012)

2.4.7 Pohorje

Pogorje z imenom Pohorje leži v severovzhodni Sloveniji in je pretežno poraslo z iglastim gozdom. V dolžino meri 50 kilometrov, v širino pa 20. Glavni greben poteka v smeri vzhod-zahod. Najvišji vrh Pohorja je Črni vrh, visok je 1543,5 metrov. Znana zimsko-športna središča so Bolfenk, Bellevue, Areh, Trije kralji, Ribniška koča, Kope in Rogla. Pohorje ponuja veliko možnosti za rekreacijo - od smučanja, deskanja, sanjkanja in pohodništva pozimi do kolesarjenja, jahanja, poletnega sankanja in adrenalinskega parka poleti. Ob vznožju delujejo tudi razna igrišča za golf, tenis, košarko, nogomet, odbojko in druge športne igre. Veliko je planinskih koč in poti, ki so dobro označene z markacijami.

2.4.8 Aktualni dogodki

Odmevnejši dogodki, ki se jih splača udeležiti v Mariboru, so Festival Lent, Zlata lisica, splavarski krst in podobno. Splavarski krst zajema vožnjo s splavom po Dravi, poskus samostojnega krmiljenja splava z veslom na zadnji strani in krst, ko je novopečeni splavar polit s šampanjcem ali mineralno vodo. Ob koncu splavarjenja dobi vsak, ki je uspešno prestal

krst, tudi diplomo. Prvi splavarski krst je bil 1985. S splavom se je možno prevažati tudi brez krsta.

Festival Lent slavijo Mariborčani že od leta 1993 naprej. To je znamenit dogodek v začetku poletja, ki traja štirinajst dni in se odvija, kakor že ime pove, na Lentu. Ob tej priložnosti se za prostor na bregu Drave grebejo razne stojnice s sladkarijami, hrano in pijačo, postavi pa se tudi Glavni, Jurčkov in Večerov oder, kjer se odvijajo predstave. Na Festivalu Lent ne manjka prireditev niti za otroke, niti za odrasle, poleg tega je vsako soboto na vrsti ognjemet, ki poskrbi za praznično vzdušje.

Tekma za ženski svetovni pokal ali Zlata lisica je zimska prireditev, kjer se smučarke z vsega sveta borijo za zmago in osvojitve (umetnega) lisičjega krzna. Spopad med tekmovalkami poteka na Pohorju, gledalci pa ob vznožju proge glasno spodbujajo svoje vzornice in vrtijo raglje.

3 METODOLOGIJA DELA

Zbiranja podatkov za inovacijski predlog sva se lotili z metodo spraševanja - anketo. Z njo sva hodili po mestu in prosili nekatere ljudi, da jo izpolnijo. Upoštevali sva le ankete ljudi, ki niso bili iz Maribora, pred začetkom reševanja pa so morali napisati, od kod prihajajo. Vsega skupaj sva anketirali 50 turistov različnih starosti in narodnosti, od tega je 26% anketiranih iz drugih krajev po Sloveniji, ostalih 74% pa iz tujine. Zadnjim sva morali, razen če so prihajali iz Hrvaške ali Srbije, anketo ustno prevesti v angleščino, da so lahko odgovorili.

Da bi sodelujoči lahko kaj kmalu nadaljevali z ogledom Maribora, je bila anketa sestavljena le iz 6 vprašanj. Štiri vprašanja so bila zaprtega tipa, kjer so se udeleženci morali odločiti za enega izmed ponujenih odgovorov, eno vprašanje pa je bilo odprtega tipa. Odgovori so prikazani večinoma s tortnimi grafikoni, tudi pri vprašanju odprtega tipa, kjer so naštetih odgovori po vrsti od tistega, ki se je pojavil najpogosteje, pa do tistega, ki se je pojavil najredkeje.

4 PRAKTIČNI DEL

Z brskanjem po literaturi sva ugotovili, da največ turistov obiše Obalno-raško, Savinjsko in Gorenjsko regijo, zato se moramo za večje število obiskov na Štajerskem bolj potruditi. Ker je veliko dni vremensko neugodnih za ogledovanje (zaradi dežja ali pripekajočega sonca), sva se odločili turistom pomagati z zaščito pred dežjem in soncem.

Predlagava, da se v Mariboru na določenih lokacijah (na primer v centru mesta) nahajajo dežniki, ki si jih bodo lahko turisti izposojali v deževnem vremenu. Ti dežniki ne bodo navadni dežniki, ampak bodo nekoliko predrugačeni na način, da bodo prilagojeni za turiste. Naredili sva načrt, kako naj bi dežniki izgledali, in narisali nekaj predlogov za jasnejšo predstavo. Dežnik sva razdelili na kljuko ročaja, dolgi del ročaja, prevleko, zavesice in dodatke, v nadaljevanju pa bo podrobno opisan vsak del posebej.

Slika 4: Kljuka ročaja.

4.1 Kljuka ročaja

Na samem vrhu ročaja, zavihanega v obliki črke J, bo nameščen kompas. Ta bo turistu služil za primer, da bi med ulicami izgubil orientacijo in ne bi vedel, kako naprej. Ročaj s kompasom bo možno nekoliko obračati, da se bodo oznake na kompasu skladale s smermi neba, ki bodo označene na zemljevidu Maribora na notranji strani prevleke. V času zime bo spodnji del ročaja oblečen v umetno usnje, da bo oprijem mehkejši in toplejši. V notranjosti kljuke ročaja bo "skrit" navaden, poceni mp3 predvajalnik, iz katerega se bodo žice slušalk nadaljevale v dolgi del ročaja.

4.2 Dolgi del ročaja

Dolgi del ročaja bo kot pri navadnih dežnikih v obliki ozke kovinske cevi, ki se jo bo dalo zložiti. Edina razlika bo ta, da bo ozka kovinska cev kljub vsemu za spoznanje debelejša kot pri normalnih dežnikih, da bodo v njeni votli notranjosti lahko spravljene žice drobnih slušalk. Tik pod vrhom cevi bosta dve odprtini, skozi kateri bosta gledali slušalki in nosilcu dežnika omogočali spremljanje zvočnega posnetka, ki ga bo seznanjal z znamenitostmi.

4.3 Prevleka

Zunanja stran prevleke dežnika bo enobarvna in na vsakem dežniku drugačna. Na njej bo ne preveč vpadljivo, a kljub temu na opaznem mestu natisnjen slogan »*Razišči Maribor izpod dežnika*«.

Slika 5: Primer Mariborskega slogana (Originalna fotografija: Jakobčič, 2004)

Na notranji strani prevleke bo odtisnjen krožni načrt Maribora s središčem v točki, kjer si je oseba izposodila dežnik. Jasno bodo označene tudi strani neba, da se bodo turisti lahko orientirali s pomočjo kompasa v ročaju. Na načrtu bodo dobro označene točke, kjer se nahajajo posamezne znamenitosti, z barvnimi puščicami bodo označene tudi priporočljive poti, ki naj jih turisti uberejo glede na čas, ki ga imajo na razpolago.

Slika 6: Primer položaja Mariborskega logotipa

4.4 Zavesice

Zavesice so podaljški prevleke, ki spuščene visijo čez rob dežnika. Lahko so zvite in z gumbki za pod notranjim robom pritrjene na glavno prevleko, lahko pa so spuščene in prosto plapolajo v zraku. Notranja stran spuščениh zavesic, ki je obrnjena proti lastniku, vsebuje sliko ene izmed osmih izbranih znamenitosti in bistvene podatke o njej v štirih različnih jezikih - slovenščini, angleščini, francoščini in nemščini. Kadar hudo dežuje ali je veter še posebno močan, je možno zavesice med seboj povezati z zapiranjem zadrževalnih med njimi - tako nastane dežnik, ki še bolje ščiti turista pred slabim vremenom.

Na vsaki izmed osmih zavesic bodo predstavljeni bistveni podatki ene izmed znamenitosti, ki so opisane v teoretičnem delu. Napisali sva tudi primer kratkega opisa znamenitosti v štirih različnih jezikih:

4.4.1 Slovenščina

Lent je eden najstarejših predelov Maribora. Leži ob Dravi, njegovo ime pa izhaja iz stare nemške besede "Lander", ki pomeni prostor za pristajanje. Včasih je bilo na tem mestu (zunaj

obzidja) namreč pomembno pristanišče in je bil Lent trgovsko središče starega Maribora. V njem je na leto pristalo kar okoli 1100 rečnih splavov. Pristanišče je zaznamovala vodna utrdba z imenom Benetke, ki je nastala v 16. stoletju. Leta 1919 so Lent preimenovali v Pristan.

4.4.2 Angleščina

Lent is one of the oldest parts of Maribor. It is situated next to the Drava river and its name originates from the German word »Lander« which means the place where one lands (with a boat). In ancient times there was an important port (outside of the stone walls) and Lent was then the commercial centre of the old town. There were about 1100 river rafts each year that made a stop in Maribor. The port was known after a water fort named Benetke from the 16th century. In 1919 the name Lent was changed to Pristan.

4.4.3 Nemščina

Lent ist eine der ältesten Teile der Stadt Maribor. Es liegt entlang der Drau und sein Name kommt von einem alten deutschen Wort "Lander", das einen Ort der Landung andeutet. Seinerzeit war es (vor den Mauern) ein wichtiges Hafen und Handelszentrum der alten Stadt an dieser Stelle. Dort gelandet so gegen 1100 Flößen per Jahr. Der Hafen war wohlbekannt von Wasserfestung Benetke, die im 16. gebaut war. Im 1919, seine Name hat sich geändert von Lent zu Pristan.

4.4.4 Francoščina

Lent est une des parties les plus anciennes de Maribor. Il se trouve le long de la rivière Drava et leur nom vient d'un vieux mot allemand »Lander« qui signifie un lieu de débarquement. Parfois, il était à ce point (à l'extérieur des murs) un grand port et il était le centre commercial de la ville de Maribor. À Maribor a atterri environ 1100 radeaux fluviaux par année. Le port est connu par la fortification Benetke, qui a été créé dans le 16ème siècle. En 1919, son nom a été changé de Lent a Pristan.

Slika 7: Zavesice na dežniku.

4.5 Dodatki

Prvi dodatek turističnih dežnikov je kompas, drugi pa mp3 predvajalnik s slušalkami. Mp3 predvajalnik bo služil kot slušni vodič po Mariboru - na njem bodo posneti zvočni posnetki v slovenščini, angleščini, francoščini in nemščini, ki bodo razkrivali še nekaj več informacij, kot jih o posamezni znamenitosti piše na notranji strani zavesic. Nosilec dežnika bo lahko izbral med še več znamenitostmi in ne samo med osmimi, ki bodo predstavljene na zavesicah, saj ne bo takšne prostorske stiske. Slušni vodič lahko posnameva sami.

4.6 Prednosti turističnih dežnikov

In zakaj bi si nekdo želel izposoditi turistični dežnik? Preprosto: zato, ker bo ponujal vse v enem. Turisti bodo imeli pri sebi (ali, bolje rečeno, nad sabo) ves čas načrt Maribora in kompas za primer, da bi se izgubili. Poleg tega jim bodo na voljo informacije o znamenitostih, ki se jih splača ogledati, v štirih jezikih, prav tako zvočni posnetki. Dežniki jih bodo ščitili pred pogostimi nalivi in sunki vetra, v toplih dneh, ko bo sonce premočno, pa se bodo lahko uporabljali celo kot zaščita pred sončnimi žarki.

Slika 8: Dežnik s slušalkami.

4.7 Izposoja turističnih dežnikov

Kje se bodo dežniki za izposajo nahajali in kako bo izposoja potekala? Dežniki se bodo nahajali na eni ali več točkah v Mariboru, in sicer najverjetneje v centru mesta. Pospravljeni bodo v omaricah, podobnih sefom, ki bodo na zunanji strani enake barve, kot dežniki v njih - da se bodo turisti lahko vnaprej odločili, katero barvo dežnika hočejo, in ne bo neprijetnih presenečenj. Tudi vrata omaric bodo poslikana z motivi mariborskih znamenitosti. Omarice bodo zaklenjene in bodo delovale na princip kovancev za dva evra - ko bo oseba dvoevrski kovanec vtaknila v režo na omarici, se bo ta odprla in lahko bodo vzeli dežnik. Ko bodo dežnik vrnil, bodo nazaj dobili tudi kavčijo.

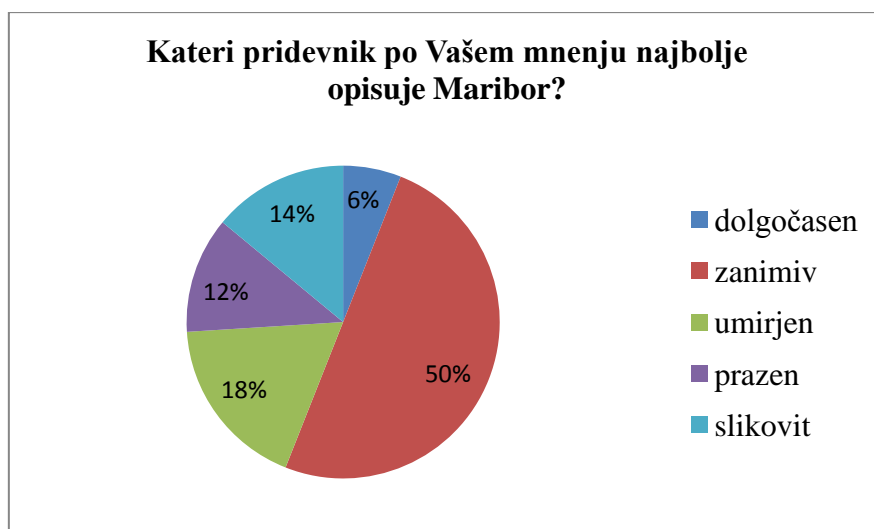

Slika 9: Omarica z motivom spomenika NOB.

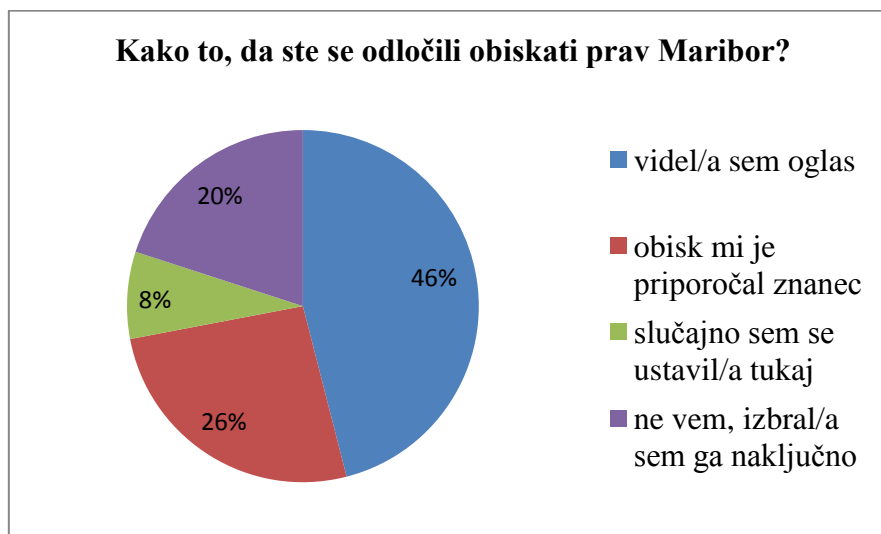
5 UGOTOVITVE IN RAZPRAVA

Rezultati ankete so pokazali, da je Maribor za polovico turistov zanimiv, za ostale pa umirjen, prazen, slikovit ali dolgočasen. Za praznega in dolgočasnega so ga najbrž označili zato, ker se ob večerih redko kaj dogaja, prireditve niso dovolj kvalitetne ali dovolj dobro oglaševane, trgovine se zaprejo in ni ljudi, ki bi prispevali k bučnemu nočnemu življenju. Ker so prebivalci v šolah ali službah, se zdi mesto precej zapuščeno tudi čez dan. Za obisk Maribora se je večina turistov odločila zaradi oglaševanja, nekateri zato, ker jim je mesto nekdo priporočal, nekateri pa niso imeli posebnega vzroka. 8% anketiranih se je samo slučajno ustavilo tukaj, verjetno na poti v kateri drugi kraj ali državo.

Graf 1: Kateri pridevnik po Vašem mnenju najbolje opisuje Maribor?

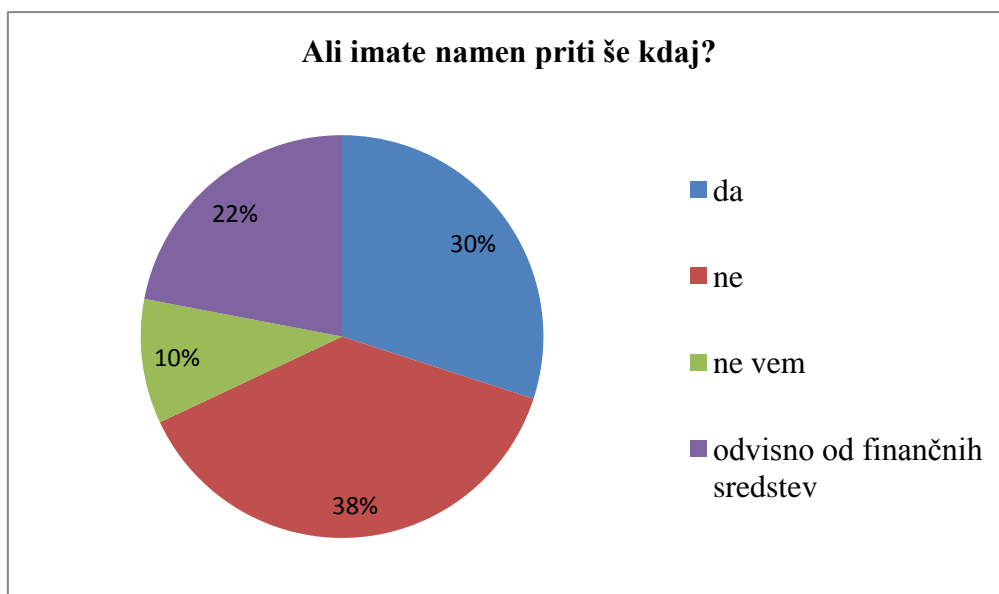

Graf 2: Kako to, da ste se odločili obiskati prav Maribor?

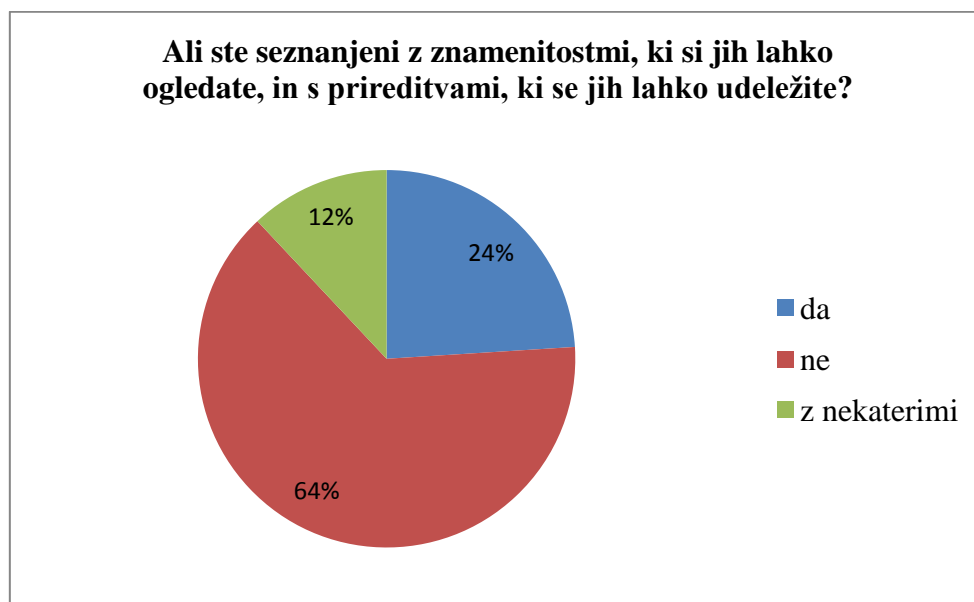
Zaskrbljujoče je dejstvo, da večinski delež tujcev ne namerava več priti v Maribor. Razlog se verjetno skriva v tem, da so si uspeli ogledati že vse, kar so si želeli, ker je Maribor precej majhen in ga je možno spoznati v kratkem času, saj se glede na odgovore iz prvega vprašanja večini ni zdel dolgočasen. Nekateri so sicer priznali, da je ponoven obisk odvisen od njihovega finančnega stanja v prihodnosti – torej bi najbrž še prišli, če bi si lahko potovanja privoščili.

Graf 3: Ali imate namen priti še kdaj?

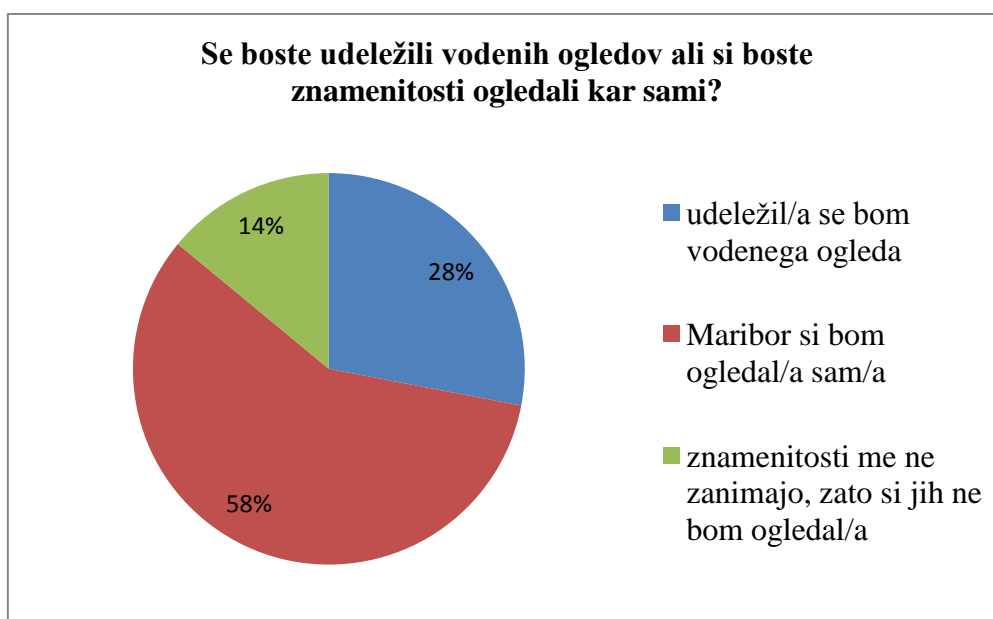
Še domačini ne poznajo vseh skrivnosti svojega rodnega mesta in večinoma vedo le za glavne, bolj očitne znamenitosti, zato ni čudno, da skoraj tri četrtine turistov ni seznanjenih s kotički, ki si jih lahko ogledajo. Očitno je na voljo premalo literature in informacijskih stojal, kjer bi se lahko o njih pozanimali, pa tudi prireditelj se ne oglašuje dovolj. Mesto kar kliče po tem, da bi njegove lepote še bolj izpostavili.

Graf 4: Ali ste seznanjeni z znamenitostmi, ki si jih lahko ogledate?

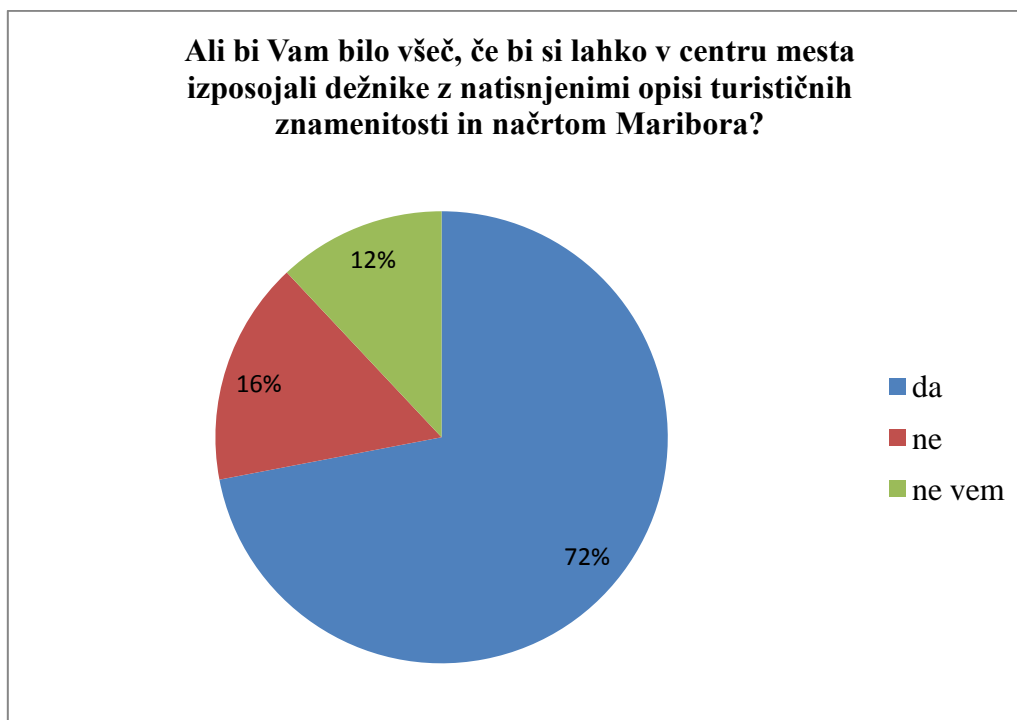
Anketirance sva povprašali tudi, ali se bodo udeležili vodenih ogledov po Mariboru, a so večinoma odgovorili, da si bodo mesto ogledali kar sami ali pa si ga sploh ne bodo ogledali. Ker si ga bodo ogledali na lastno pest je še toliko pomembneje, da so poučeni o znamenitih krajih, in ugodnih bližnjicah, kako se do tja pride. Koristnih informacij ni nikoli premalo.

Graf 5: Se boste udeležili vodenih ogledov ali si boste znamenitosti ogledali kar sami?

Nazadnje sva turiste vprašali še, ali jim je všeč najina zamisel o dežnikih, in celih 72% je idejo sprejelo z navdušenjem in odobravanjem. To se nama je zdela dovolj dobra spodbuda, da z delom nadaljujemo in pripraviva podroben načrt dela.

Graf 6: Ali bi Vam bilo všeč, če bi si lahko v centru mesta izposojali dežnike z natisnjenimi opisi turističnih znamenitosti in načrtom Maribora?

6 ZAKLJUČEK

Prva hipoteza (Maribor sam ni dovolj vabljev za turiste - treba ga je oglaševati.) je bila delno potrjena. Odgovori ankete so namreč razkrili, da je večina turistov (46%) Maribor obiskala prav zaradi oglaševanja, kar pomeni, da ima oglaševanje resnično velik vpliv na številčnost obiskovalcev Maribora. Vendar pa Maribor kljub temu, da prvo mesto med števili prenočitev ne pripada Štajerski, ni tako nevljiv za turiste – večini se je zdelo mesto zanimivo (50%) ali umirjeno (18%), čeprav je kar 38% izjavilo, da ga nima več namena obiskati.

Druga hipoteza (*Turisti ne vedo, katere znamenitosti naj obišejo ter katerih prireditve se lahko udeležijo.*) je bila potrjena, saj kar 64% anketirancev ni bilo seznanjeno z znamenitostmi, ki bi jih lahko obiskali in s prireditvami, ki bi se jih lahko udeležili. To pomeni, da je treba znamenitosti bolje predstavljati, kot na primer z dežniki.

Tretja hipoteza (*S prijaznostjo in inovativnimi idejami lahko učinkoviteje pritegnemo turiste.*) je bila potrjena, saj je najina ideja o dežnikih s strani 72% turistov prejela pozitivne kritike in odobravanje.

Iz potrditve hipotez in rezultatov ankete sva zaključili, da ima ideja o turističnih jezikih odprto pot, da se uveljavi. Prav to, da se načrt za turistične dežnike ne sklada s tem, kar ljudje od dežnikov pričakujejo, je dobro, saj gre za unikaten predlog. Nekega dne si želiva teoretično idejo preizkusiti v praksi in navdušiti turiste z mariborsko posebnostjo - kdo ve, mogoče bodo turisti poskusno izposojajo dežnikov oboževali in najine večnamenske dežnike čaka svetla prihodnost.

7 PRILOGE

7.1 Anketa

Opre delitev glede na stalni kraj bivanja: prihajam iz _____

1.) Kateri pridevnik po Vašem mnenju najbolj opisuje Maribor?

- a) dolgočasen
- b) zanimiv
- c) umirjen
- d) prazen
- e) slikovit

2.) Kako to, da ste se odločili obiskati prav Maribor?

_____.

3.) Ali imate namen priti še kdaj?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem
- d) odvisno od finančnih sredstev

4.) Ali ste seznanjeni z znamenitostmi, ki si jih lahko ogledate, in prireditvami, ki se jih lahko udeležite?

- a) da
- b) ne
- c) z nekaterimi

5.) Se boste udeležili vodenih ogledov ali si boste znamenitosti ogledali kar sami?

- a) udeležil/a se bom vodenega ogleda
- b) Maribor si bom ogledal/a sam/a
- c) znamenitosti me ne zanimajo, zato si jih ne bom ogledal/a

6.) Ali bi Vam bilo všeč, če bi si lahko v centru mesta izposojali dežnike z natisnjenimi opisi turističnih znamenitosti in načrtom Maribora?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

8 VIRI

1. ARSO. Vreme in podnebje – zanimivosti. 2014. [Online]. Dostopno na URL naslovu: <http://www.arso.gov.si/vreme/zanimivosti/> [Citirano 10. 2. 2014, 21:31].
2. Černič I. Statistični urad republike Slovenije. Prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, december 2013 – začasni podatki. 31. Januar 2014. [Online]. Dostopno na URL naslovu: https://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6038 [Citirano 2. 2. 2014, 17:12].
3. Černič I., Statistični urad republike Slovenije. Prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, 2012 – končni podatki. 18. april 2013a. [Online]. Dostopno na URL naslovu: https://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5429 [Citirano 12. 1. 2014, 18:15].
4. Černič, I., Statistični urad republike Slovenije. Prihodi in prenočitve turistov, podrobni podatki, Slovenija, avgust 2013 – končni podatki. 25. oktober 2013. [Online]. Dostopno na URL naslovu: https://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5846 [Citirano 13. 1. 2014, 17:15].
5. Grm, B. Statistični urad republike Slovenije. Izbrani podnebni elementi po meteoroloških postajah, Slovenija, 2012 - končni podatki. 6. maj 2013. [Online]. Dostopno na URL naslovu: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5463 [Citirano 14. 1. 2014, 14:16].
6. Jakobčič, A. Lent, stari del Maribora ob Dravi. December 2004. [Online]. Dostopno na URL naslovu: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Maribor_Lent.jpg [Citirano 17. 1. 2013, 15:19].
7. Maribor-Pohorje. 2012. Stolnica. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://maribor-pohorje.si/stolnica.aspx> [Citirano 10. 2. 2014, 23:11] (Maribor-Pohorje, 2012)
8. Maribor-Pohorje. 2013. Najstarejše ulice Lenta.[Online] Dostopno na URL naslovu: <http://maribor-pohorje.si/najstarejse-ulicice-lenta.aspx> [Citirano 9. 2. 2014, 19:42]
9. Maribor-Pohorje. 2014. Obrambni stolpi. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://maribor-pohorje.si/obrambni-stolpi.aspx> [Citirano 10. 2. 2014, 21:18]
10. Pokrajinski muzej Maribor. 1999. Mariborski grad in muzejske zbirke. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://www.pmuzej->

mb.si/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=12:muzejske-zbirke&Itemid=5&lang=sl [Citirano 10. 2. 2014, 22:27]

11. SPIRIT Slovenija. Slovenski turizem v številkah. Junij 2013. [Online]. Dostopno na URL naslovu: http://www.slovenia.info/pictures/TB_board/atachments_1/2013/tvs_brosura_2012_sl_o_web_16569.pdf [Citirano 14. 1. 2014, 15:15].
12. UNWTO. Tourism Highlights. 2013. [Online]. Dostopno na URL naslovu: http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_highlights13_en_lr_0.pdf [Citirano 12. 1. 2013, 22:34].
13. Wikipedija 1. 2014. Vodni stolp. [Online] Dostopno na URL naslovu: http://sl.wikipedia.org/wiki/Vodni_stolp,_Maribor [Citirano 10. 2. 2014, 13:31]
14. Wikipedija 2. 2014. Sodni stolp. [Online] Dostopno na URL naslovu: http://sl.wikipedia.org/wiki/Sodni_stolp,_Maribor [Citirano 10. 2. 2014, 15:52]
15. Wikipedija. 2011. Lent. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Lent> [Citirano 9. 2. 2014, 19:20]